

Visepresidenten har ordet

Beredskap – bare for spesielt interesserte?

Vi har i det siste fått stadig flere påminnelser om at vi lever i en urolig tid. Finans- og gjeldskriser, vulkanutbrudd, oljekatastrofer og gateopptøyer gir oss et bilde av en uforutsigbar verden. I tillegg kommer en økende kamp om mat- og vannressurser i mange utviklingsland. Slike ting burde være tilstrekkelig for å gi økt fokus på nasjonal beredskap og få oss til å stille spørsmål som: Har vi gode nok beredskapsplaner, og har vi de nødvendige ressursene og virkemidlene for å takle de store hendelsene?

De av oss som er opptatt av beredskap synes også å registrere en voksende bekymring i en del miljøer når det gjelder samfunnets evne til å takle det uforutsette. Selv om vi er inne i en tid der ferie og konsertfestivaler først og fremst står på programmet, så synes det likevel som om beredskap og krisehåndtering i større og større grad er tema når "alvorlige saker" skal diskuteres.

Sammenligner vi det som skjer i dag med det som har skjedd tidligere i historien, f.eks. før Napoleonskrigene, første og andre verdenskrig, så er det noen ting som går igjen: Man har et "bakteppe" preget av økonomiske nedgangstider, ressursmangel, høy arbeidsledighet og sosial uro. I tillegg dukker vær og klima ofte opp som en forsterkende faktor på krisen. Og så får man på toppen av det hele en utløsende hendelse eller en situasjon som enkelte utnytter for å realisere egne maktpolitiske ambisjoner.

I dag er det mye som tyder på at vi har et bakteppe som ikke er helt ulikt de vi har sett i tidligere kriser, men vi mangler forsterkende elementer i form av vær/klima og enkelthendelser. Men dette kan endre seg raskt. Da er det et paradoks at spørsmål rundt nasjonal beredskap og krisehåndtering synes helt fraværende i samfunnsdebatten i dag. Det er heller ingen partier på Stortinget som har formulert noen strategi eller satsing på sivil beredskap i sine partiprogram. På høringen i Justiskomiteen om den nye loven om Sivilforsvaret og kommunal beredskapslikt, kalt sivilbeskyt-

telsesloven, var det ingen som hadde meldt sin interesse. Loven ble vedtatt uten en kommentar.

Norge er ingen fremtredende beredskapsnasjon, selv om det ligger i vår natur å skryte av det vi gjør. I år er det 40 år siden etableringen av den moderne redningstjenesten, og den blir ofte karakterisert som en "suksess". Men 40 år er en kort periode i en historisk sammenheng, i hvert fall når vi snakker om tidløse fenomen som kriser og katastrofer. Vi har i Norge ikke hatt en nasjonal katastrofe på land siden rasulykken i Loen i 1936, da 74 mennesker ble drept og over 200 ble skadet. Og i løpet av de siste ti årene har både Forsvarets og Sivilforsvarets beredskapsreserver blitt betraktelig redusert.

I dag fremstår vi som etterpåklokskapens nasjon. Norske myndigheter har en tendens til først å komme på banen når pandemien er uunngåelig eller vi selv kan kjenne lukten fra askeskyene. Lørdag 17 april var det full stopp i flytrafikken i hele Sør-Norge på grunn av askeskyer fra Island, og også luftambulansetjenesten var lammet. NSB doblet kapasiteten på et allerede tungt belastet jernbanenett, og mange private transportører så sitt snitt til å tjene mest mulig penger på kortest mulig tid. Samme helg kom NVE med et flomvarsel for Rogaland og Hordaland der det ble meldt om "store nedbørmengder med fare for lokale oversvømmelse og økt fare for skred". Til tross for dette var det ingen nasjonal myndighet som påla den landbaserte delen av redningstjenesten, Sivilforsvaret eller Forsvaret å øke sin beredskap.

Det er å håpe at beredskapsinteressen snart vekkes hos sentrale beslutningstakere, og at media begynner å interessere seg for andre kriser enn de som skjer i det svenske kongehuset. Man kan vel ikke forvente at beredskap skal bli en "greie" for folk flest, men vi bør vel kunne forlange at nasjonal beredskap og krisehåndtering blir en sak for flere enn de som er "spesielt interesserte".

Visepresident Bollmann

NORGES FORSVAR

Utgiver:
Norges Forsvarsforening
Stiftet 1886

FORMÅL:

Norges Forsvarsforening arbeider for at forsvarsviljen til enhver tid er levende i vårt folk, og at Norge alltid må ha et forsvar som på en betryggende måte verner landets frihet, uavhengighet og fred.

Ansvarlig redaktør:

Ottar Befring

Redaktør:

Dag Tangen Olsen

Redaksjonsadresse:

Nordengveien 39, 0755 Oslo
Tlf: 22 52 59 96
Mob: 95 70 47 30
e-post: dt-olsen@online.no

Innsending av stoff:

Bruk diskett eller e-post. Signerte artikler står for artikkelforfatterens regning, og uttrykker ikke nødvendigvis Norges Forsvarsforenings syn.

Foreningssaker, abonnement og annonser:

Norges Forsvarsforening

Tlf: 23 19 62 60
Fax: 23 19 62 70
Sporveigaten 29 Oslo
Postboks 5235 Majorstuen, 0303 Oslo
e-post: foreningspost@forsvarsforening.no
Web: <http://www.forsvarsforening.no>

Abonnementpris:

Kr 400,- pr år. 10 utgivelser i året.
Løssalg kr 60,-
Ingen utgivelser i juli og august.

Opplag:

10 000

Grafisk produksjon:

Merkur-Trykk grafisk produksjon
synne@merkurtrykk.no

Forside: FMS

ISSN 0029-1692

